



کسب و کار میلیون‌ها ایرانی این روزها به زلف پریشان و شکننده نرخ تبدیل دلار به پول ایران گره خورده است و هیچ فردی در ایران نمی‌داند این زلف پریشان به کدام سو گرایش دارد؟

آیا بادی خواهد وزید که سر این زلف را به سوی پایین حرکت دهد یا اتفاقاتی رخ داده و زلف آشفته دلار را به بالا می‌برد و از دسترس خارج می‌کند؟

شاید بهترین تحلیل در این روزها همان است که چند هفته پیش یک استاد علوم سیاسی گفته‌اند و برخی رسانه‌ها آن را تیرتر کردند: آمد و شد ایرانیان در دنیای سیاست در درون یک غبار غلیظ انجام می‌شود و کسی نمی‌داند این رفت و آمد به کدام سوی است.

شاید به درستی بتوان گفت مشابه همین رفت و آمد های عالم سیاست در دنیای اقتصاد نیز هست و بیشتر بازرگانان، صنعتگران، معدنکاران و صاحبان بنگاه‌های اقتصادی به این روزگار سخت‌رسیده‌اند و نمی‌دانند از کدام سو بروند تا آسیب کمتری ببینند.

در این سه‌پر رمز و راز که کسب و کار و معیشت شهروندان ایرانی در درون غباری سخت گم شده است شاید کسی نداند این دود و مه سنگین مردم را در کجا به مرز خفگی می‌رساند.

اکثریت شهروندان ایرانی این روزها از سرنامیدی و از سر بیچارگی تنها به این می‌اندیشند که آیا مرزی برای ایستادن نرخ دلار در برابر ریال هست تا در آن نقطه ارزشیابی تازه‌ای از روزگار خویش داشته باشند؟

در این وانفسای از ریخت افتادن کسب و کار ایرانیان و به نفس افتادن معیشت شمار قابل‌اعتنایی از مردم، اما برخی رفتارها و برخی حرف‌های دولتمردان و تصمیم‌گیران نیز نمک پاشیدن بر زخم‌هاست.

این روزهایی که برای ایرانیان به ویژه گروه‌های کم درآمد که تنها دارایی که برای کسب درآمد دارند نیروی کار آنها و دستمزد دریافتی است که هر روز از ارزش آن کاسته می‌شود، ایام بسیار سختی است.

داستان کسب و کار بازرگانان و صنعتگران نیز گونه دیگری آشفته است و آنها نیز نمی‌دانند در این شرایط نا اطمینانی که روزانه تصمیمات متعدد ابلاغ می‌شود، باید بنگاه خود را بر پایه کدام متر و معیار اقتصادی اداره کنند.

بسیاری از بنگاه‌داران که از سراراده‌از هر گونه رانت و فساد رانت و فساد از دوری می‌کنند و می‌خواهند کسب و کاری بر پایه مناسبات شرافتمندانه و آبرومندانه داشته باشند نیز به مرز بی‌واکنشی رسیده و چیزی را روبروی خود نمی‌بینند و اغلب به حاشیه رانده شده‌اند.

حرکت در دود و مه و غبار تهیدست و توانگر را از آرزوی دهد و باید راهی برای بیرون آمدن از این روزگار آشفته جستجو کرد. چراغ در دست کیست؟ آن کس که باید نفر نخست صف باشد کیست؟

از منظر قانون اساسی رئیس‌جمهور همان کسی است که باید چراغ را روشن کند و از روشنایی و نور آن به همه گوشه و کنارهای تاریک پتاباند تا راه از بیراه‌ها شناسایی شود و کورسوی امید دیده شود.

این کار اما نیازمند فداکاری و شهامت از سوی رئیس‌دولت است و روش کار نیز این باید باشد که فاش و آشکار بگوید چه شد که به اینجا رسیدیم و کسب و کار ایرانیان به زلف آشفته دلار بسته شده است.

آیا رئیس‌جمهور راه را نشان می‌دهد و چراغ را روشن می‌کند؟ شهروندانی که به آقای روحانی رای دادند از او طلب دارند و باید او بدهی‌اش را با گفتن همه‌راستی‌ها و درستی‌ها بریزد.

جرایم مربوط به پولشویی سلامت اقتصادی جهانی را به خطر می‌اندازد

توصیه‌های FATF علیه مخفی نگه داشتن منشأ پولشویی



محمد پاشاه

کشورهای طرفدار توصیه‌های کارگروه اقدام مالی (FATF) بر این باورند که جرایم مرتبط با پول‌شویی سلامت اقتصاد جهانی را به خطر می‌اندازد و باید به‌طور جدی و سازمان‌یافته با آن مقابله کرد.

مدیریت ریسک سرمایه‌گذاری یکی از دستاوردهای مهم مبارزه با پول‌شویی و تهیه و تدوین مقررات و توصیه‌های نهاد‌های بین‌المللی در این زمینه به‌شمار می‌رود. این رویکرد از نیمه دوم قرن بیستم تقویت شد و پدیده‌هایی مثل قاچاق و فرار مالیاتی به عنوان جرایم منشأ در زمینه‌سازی برای گسترش پول‌شویی مؤثر بوده‌اند. به عبارت دیگر، زمانی که پول‌های ناشی از جرایمی مانند قاچاق یا پول‌های

دارای منشأ اقتصادی سالم ترکیب می‌شوند، پیدا کردن منشأ پول‌های غیرقانونی امکان‌پذیر نخواهد بود. در این چارچوب، همکاری‌های حقوقی و قضایی در میان کشورها مرسوم بوده است تا با انجام تحقیقات امنیتی و جمع‌آوری اطلاعات از طریق معاضدت قضایی و پشتیبانی در قالب توافق‌نامه‌های چندجانبه نسبت به استرداد مجرمین اقدامات مقتضی صورت گیرد. علاوه بر این، فرار مالیاتی نیز یکی دیگر از مظاهر پیچیدگی و درهم‌تنیدگی مسائل مربوط به پول‌شویی است و در مواقعی بروز پیدا می‌کند که صاحبان کسب و کار سعی در پنهان کردن درآمدهای خود می‌کنند و از این طریق به دنبال راه‌هایی برای پرداخت مالیات کمتر

یا امتناع از پرداخت آن می‌گردند. این مسأله علاوه بر زیان اقتصادی برای دولت به دلیل از دست‌دادن بخشی از درآمد وصولی برای تأمین مخارج جاری، علامتی منفی و ناسازگار به فعالان واقعی اقتصاد بین‌المللی برای سرمایه‌گذاری در این کشورها خواهد داد. جابجایی حجم بالای پول نقد نیز در اکثر موارد، یکی از مظاهر پول‌شویی تلقی می‌شود و کشورهای مختلف از این پدیده به عنوان یک موضوع بین‌المللی یاد می‌کنند و مسیر ورود و خروج پول را به دقت زیر ذره‌بین مقامات امنیتی خود قرار می‌دهند. علاوه بر این، شناسایی ذینفعان نهایی در مبادلات مالی و بانکی امری بسیار پیچیده است زیرا همواره تلاش زیادی برای

کشورهای طرفدار توصیه‌های کارگروه اقدام مالی بر این باورند که جرایم مرتبط با پول‌شویی سلامت اقتصاد جهانی را به خطر می‌اندازد و باید به‌طور جدی و سازمان‌یافته با آن مقابله کرد. نگرانی‌های ابتلا به پول‌شویی و جرایم منشأ به جایی رسید که کارگروه مذکور در سال ۱۹۸۹ میلادی شروع به کار کرد

مخفی نگه داشتن منشأ جرایم مرتبط با پول‌شویی صورت می‌گیرد تا با گم‌کردن مسیر واریزی‌ها و

برداشت‌ها در حساب‌های افراد مختلف مبادرت به پول‌شویی کنند و لذا مبدأ سراز بردن پول در کانال بانکی نامشخص باقی بماند. لذا ریشه‌پیدایش کارگروهی ویژه به نام کارگروه اقدام مالی (FATF) توسط کشورهای عضو G۷ مبارزه با پول‌شویی عنوان شده است و کشورهای طرفدار توصیه‌های کارگروه اقدام مالی بر این باورند که جرایم مرتبط با پول‌شویی سلامت اقتصاد جهانی را به خطر می‌اندازد و باید به‌طور جدی و سازمان‌یافته با آن مقابله کرد. نگرانی‌های ابتلا به پول‌شویی و جرایم منشأ به جایی رسید که کارگروه مذکور در سال ۱۹۸۹ میلادی شروع به کار کرد و کمتر از یک سال طول کشید تا توصیه‌های

چهل‌گانه FATF برای مبارزه با پول‌شویی در قالب ساختاری مدون در اختیار کشورهای مدعی مبارزه با پول‌شویی قرار گرفت. به دنبال حملات تروریستی سال‌های بعد و از جمله مهم‌ترین آن‌ها حادثه ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ میلادی شرایطی فراهم شد تا توصیه‌های نه‌گانه مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT) نیز تهیه شده و در کنار توصیه‌های چهل‌گانه مورد استفاده قرار گیرند و به عنوان ابزاری مناسب برای بررسی، ارزیابی و مدیریت کیفیت مبارزه با تأمین مالی تروریسم در اختیار کشورها قرار گرفت. حساسیت شدیدی بر روی کشورهایی که در بیانیه کارگروه قرار می‌گیرند وجود دارد مبنی بر این که سرمایه‌گذاری و انجام مبادلات بین‌المللی با این کشورها بسیار محتاطانه انجام پذیرد و لذا به نظر می‌رسد که ریسک سرمایه‌گذاری

گسترش پدیده قاچاق و فرار مالیاتی در تضاد با شفافیت مالی هستند و در صورت بکارگیری عواید حاصل از آن در جهت پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم، پیچیدگی تعامل اقتصادی با نظام مالی بین‌المللی افزایش خواهد یافت و به نظر می‌رسد عدم پایبندی به اجرای توصیه‌های FATF، برقراری روابط مالی و کارگزاری با کشورهای همسایه عضو کارگروه ویژه اقدام مالی را غیرممکن خواهد کرد

خارجی در این کشورها را بسیار بالا برده است. در پایان لازم به ذکر است که توصیه‌های کارگروه ویژه اقدام مالی برای شفافیت مبادلات مالی در اقتصاد جهانی تدوین و ارائه شده‌اند تا با کاهش ریسک سرمایه‌گذاری، زمینه مبارزه با پول‌شویی را هموار ساخته و در عین حال منابع تأمین مالی تروریسم را شناسایی و محدود کنند. گسترش پدیده قاچاق و فرار مالیاتی در تضاد با شفافیت مالی هستند و در صورت بکارگیری عواید حاصل از آن در جهت پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم، پیچیدگی تعامل اقتصادی با نظام مالی بین‌المللی افزایش خواهد یافت و به نظر می‌رسد عدم پایبندی به اجرای توصیه‌های FATF، برقراری روابط مالی و کارگزاری با کشورهای همسایه عضو کارگروه ویژه اقدام مالی را غیرممکن خواهد کرد.



دارایی خود به حساب آورده‌اند. اگر ما ترازنامه‌ها را واقعی کنیم، ممکن است حتی مشخص شود برخی از بانک‌ها ورشکسته هستند. شقایق در ادامه با بیان اینکه میانگین رشد نقدینگی از سال ۹۰ تا ۹۶ معادل ۲۷.۷ درصد بوده است، اظهار کرد: در حالی است که میانگین رشد تولید (جاری-اسمی) ۱۵ درصد بوده است که نشان می‌دهد این نقدینگی به سوی تولید هم نرفته و در بانک‌ها انباشته شده و با یک تکانه از بانک‌ها خارج و بقیه بازارهای سرمایه‌ای را متلاطم کرد.

سپرده‌ها پرداخت کنند که همین مسأله باعث افزایش حجم نقدینگی هم خواهد شد. مجموع اینها باعث خلق حجم عظیمی از نقدینگی توسط بانک‌ها شده است.

بدون واقعی کردن ترازنامه‌ها نمی‌شود سالم‌سازی را آغاز کرد

او با بیان اینکه اگر نتوانیم ترازنامه بانک‌ها را واقعی کنیم، نمی‌توانیم سالم‌سازی بانک‌ها را آغاز کنیم، گفت: بخش زیادی از درآمدهای بانک‌ها موهومی است که شامل مطالبات معوق و مشکوک‌الوصول هستند که آنها را به عنوان

ترازنامه‌ها واقعی شود ورشکستگی بانک‌ها معلوم می‌شود

که بانک مرکزی وارد اقتصاد می‌کند، ضریب فزاینده نقدینگی ۶۵۰۰ دارد. یعنی به ازای هر یک تومان پولی که وارد بازار می‌کند، ۶۵۰۰ تومان نقدینگی ایجاد می‌شود.

وی با بیان اینکه بخش دیگری از نقدینگی‌ها توسط بانک‌ها خلق می‌شود، گفت: در بانک‌ها پدیده ترازنامه‌های موهومی و غیر واقعی مواجه هستیم. این مسأله باعث خلق نقدینگی از سوی بانک‌ها خواهد شد. ترازنامه غیر واقعی یعنی اینکه مثلاً بانک‌ها تسهیلاتی را واگذار کرده‌اند اما با اینکه هنوز معوق است، آن سپرده و حتی سودش را در ترازنامه خود حساب می‌کنند. این مسأله باعث می‌شود تا آنها تسهیلات بیشتری را هم واگذار کنند.

شقایق با بیان اینکه ترازنامه‌های موهومی باعث جذب بیشتر سپرده‌ها توسط بانک‌ها می‌شود، گفت: این جذب سپرده‌ها باعث می‌شود از طرفی بانک‌ها سود بیشتری هم بابت

نقدینگی‌ها این رقم از ۱۶۴۶ هزار میلیارد تومان هم عبور کرده است؛ نقدینگی که به نظر می‌رسد حوزه‌های سرمایه‌ای مانند بازار ارز و سکه و حتی مسکن نتوانسته‌اند کمکی به جذب آن کنند.

حوزه مؤثر دیگر در جذب نقدینگی‌ها بازار بورس است که آن هم مظاهر را دلیل کوچک بودن توان رویارویی با حجم نقدینگی به عظمت ۱۶۴۶ هزار میلیارد تومان را ندارد. در باره علل و پیامدهای این حجم عظیم نقدینگی، وحید شقایق شهری در گفت‌وگو با ایسنا توضیحاتی ارائه کرد.

بانک‌ها و بانک مرکزی دو کانال قدرتمند پمپاژ نقدینگی

این عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی با بیان اینکه نقدینگی از دو کانال بانک مرکزی بر سایر بانک‌ها ایجاد می‌شود، اظهار کرد: بانک مرکزی هر زمانی که پول پر قدرتی را وارد اقتصاد می‌کند، باعث ایجاد نقدینگی می‌شود. پولی

بانک‌ها به عنوان میدان‌دار عرصه‌های پولی و سرمایه‌ای با ترازنامه‌های غیر واقعی خود باعث ایجاد حجم عظیمی از نقدینگی‌ها شده‌اند که به نظر هم نمی‌رسد به این زودی‌ها پایانی برای جذب آن وجود داشته باشد. در این زمینه یک اقتصاددان حتی معتقد است اگر ترازنامه بانک‌ها واقعی شود، چه‌سابقه‌ای از آنها از مدت‌ها پیش ورشکست شده باشند.

زمانی که پولی در اقتصاد بدون پشتوانه چاپ یا حتی خلق شود به دلیل تناسب نداشتن با ثروت واقعی معادل خودش می‌تواند پیامدهای تخریب‌کننده‌ای را در اقتصاد داشته باشد که یکی از آنها کاهش ارزش پول و در نهایت تورم فزاینده است. شاید از همین رو است که دین اسلام با مشکل ریشه‌ای دارد و هیچگاه آن را به عنوان معادله‌ای اقتصادی یا تجاری نپذیرفته است.

مطابق اعلام بانک مرکزی از حجم

رقابت پذیرترین اقتصادهای جهان

عملکرد خود را بهبود دهند و رقابت‌پذیری خود را بالاتر ببرند. شاخص رقابت‌پذیری عددی بین ۱۰۰ تا ۵۴۹ است که صفر به معنای کمترین میزان رقابت‌پذیری و ۱۰۰ به معنای بیشترین میزان رقابت‌پذیری است.

رتبه ایران

هر چند که امتیاز ایران در مقایسه با سال گذشته ۰.۴ درصد بیشتر شده است و به ۵۴.۹ رسیده است، اما ایران در مقایسه با رتبه سال گذشته خود، با یک رتبه کاهش، بالاتر از کشورهایی چون مصر، تاجیکستان و پاکستان و پایین‌تر از کشورهای اکراین، اکوادور و تونس در ده‌هشتاد و نهم قرار گرفته است.

رقابت‌پذیرترین اقتصادهای جهان

آمریکا با ۸۵.۶ امتیاز موفق شد رقابت‌پذیرترین اقتصاد

جهان لقب گیرد و پس از این کشور، سنگاپور با ۸۳.۵ امتیاز، آلمان با ۸۲.۸ امتیاز، سوئیس با ۸۲.۶ امتیاز، ژاپن با ۸۲.۵ امتیاز، هلند با ۸۲.۴ امتیاز، هنگ‌کنگ با ۸۲.۳ امتیاز، انگلیس با ۸۲ امتیاز، سوئد با ۸۱.۷ امتیاز و دانمارک با ۸۰.۶ امتیاز، به ترتیب در رده‌های دوم تا دهم جای گرفته‌اند.

کمترین میزان رقابت‌پذیری

کشور آفریقای جاد با تنها ۳۵.۵ امتیاز، در انتهای این جدول جای گرفته است و یمن با ۳۶.۴ امتیاز، هائیتی با ۳۶.۵ امتیاز، آنگولا با ۳۷.۱ امتیاز، برون دی با ۳۷.۵ امتیاز و کنگو با ۳۸.۲ امتیاز، جز کشورهای با کمترین میزان رقابت‌پذیری اقتصادی هستند.

رتبه کشورهای منطقه و دیگر نقاط

در بین کشورهای منطقه، اسرائیل با ۷۶.۶ امتیاز و قرار گرفتن در رده بیستم جهان، رقابت‌پذیرترین اقتصاد منطقه است و امارات با ۷۳.۴ امتیاز و ایستادن در رده بیستم و

هفتم، قطر با ۷۱ امتیاز و ایستادن در رده سی‌ام و عربستان با ۶۷.۵ امتیاز و با ایستادن در رده سی و نهم، دیگر کشورهای با رقابت‌پذیری بالا در منطقه هستند. در این رده بندی، هند در رتبه پنجاه و هشتم و ترکیه در رده شصت و یکم ایستاده‌اند.

بهترین و بدترین عملکرد دسلانه

عمان موفق شد با ۱۴ رتبه صعود در مقایسه با سال قبل و ایستادن در رده چهارم و هفتم، موفق‌ترین کشور جهان از نظر بهبود شاخص رقابت‌پذیری اقتصادی باشد و پس از این کشور، فیلیپین با ۱۲ رتبه صعود و سیشل با ۱۰ رتبه صعود، به ترتیب خود را به رده‌های پنجاه و ششم و هفتاد و چهارم رساندند.

از سوی دیگر بیشترین سقوط در جدول رده بندی متعلق به ونزوئلا بود که با ۱۰ رتبه کاهش نسبت به سال گذشته در رده صد و بیست و هفتم ایستاد و پاناما و موزامبیک نیز با ۹ و ۸ رده کاهش، به ترتیب در رده‌های شصت و چهارم و صد و سوم قرار گرفتند.